

מדינת ישראל  
הכנסת

פ.פ.

פרוטוקול מס' 7/ג

מישיבת ועדת שירותים ציבוריים, שהתקיימה ביום  
ג', כ"ג בטבת תשי"ד - 29.12.53, בשעה 9.00.

חברי הוועדה

השתתפו:

- ב. אבניאל - היו"ר
- ח. בן-אשר
- ב"צ ז. אל
- ז. טברסקי
- י. ישעיהו
- ס. כפרית
- ב. כצנלסון
- י. ניצני
- ד. נצר

סוזסונים:

מר בר-סלע - המנהל הכללי של משרד הסעד

מסלחת העובדים הסוציאליים:

- חנה פייגה - עיריית עכו
- מנוחה קרול - עיריית רמלה
- סרים ביתן - סזכירת ארגון עובדים סוציאליים
- חנה אבידור - בית סוזסיל
- ליאו בלוסנזון - עיריית מגדל אשקלון
- יהוסע זילברסלג - סועצה מזורית שפיר וט.א. יבנה.

מסלחת העווריים:

- מבודגה יצחק
- בצון עזרא
- חלבי דוד

- (א) קבלת מסלחת מגוד העובדות הסוציאליות
- (ב) קבלת מסלחת העווריים

סדר-היום:

מסלחת מגוד העובדות הסוציאליות.

אבי פותח את הישיבה.

היו"ר ב. אבניאל:

הזמנו אתכם, ואנו מעוניינים לסטוע סה

בטיכם בטוח עבודתכם.

גב' טרים ביתן:

צבור העובדים הסוציאליים בארץ הוא צבור קצת יוצא דופן; הוא עדיין לא שבת בסקצונו. הטעם הוא בכל רע. זה 4 חודשים שלא פגיעות המסכורות, ולא על כך אנו מתאוננים. עכשיו הטעם הוא כזה שחייבנו סגע עם מוסדות המטלה על סנת לטנות את פני הדברים בטירותים הסוציאליים, מטום שהעובדים אינם רוצים אפסרות לסלא את שליחותם.

היו"ר ב. אבניאל:

האם פניתם אל משרד הטעד או אל סר הטעד בדברים אלה?

גב' טרים ביתן:

קיים סגע עם משרד הטעד.

בזמן פתיחת הסועצה הסוציאליית אטרנו, כי לא ייתכן לפתוח את הסועצה טבלי טיבאו בחטבון את הטעם בו אנו נתונים. בדרך כלל, הטעם לא טונה. בטריבית המקוסות התקציב איננו פגיע והטירותים נמצאים בכל רע.

היו"ר ב. אבניאל:

עם אותם הדברים שאתם רוצים להטפיע לנו, ובצורה הטוחטית ביותר, האם פניתם אל משרד הטעד ואל המנהל הכללי של משרד הטעד, והאם אטרם את דבריכם?

גב' טרים ביתן:

כן.

סר יהוטע זילברטלג:

הנני עובד בסועצה האזורית טפיר וט.א. יבנה. לפי התנאים המקנסיים, /עובדים העובדים הסוציאליים הרי עד הזמן האחרון הקטיים היו תמיד, והעובד ידע את תפקידו שהוא איננו קל. הטעם בזמן האחרון הגיע לידי כך שהעובד איננו יכול לסלא את תפקידו. פעמים רבות הוא עומד בפני טכות נפטות כדי לסלא את תפקידו. וכל זה בא טסיבת התקציב שאיננו.

התפליכה שאנו נותנים, אנו נותנים ביודעים שהתקציב איננו טספיק. אולם, אם היינו טקבלים את התקציב בסועדו, לטרות שהוא איננו טספיק, כי אז אי האסון טרוחטים האנטים לגבינו היה טטרופף.

היו"ר ב. אבניאל:

אני טבין, טטינכם לוחצים על הגדלת התקציב כרגע, אלא, אתם רוצים לקבל את התקציב בסועדו.

סר יהוטע זילברטלג:

טטפחות רבות, טספר רב של טטפחות התלויות בתטיכתנו, אפסר לסדר ע"י טידור קונטרוטטיבי. איננו מדברים על דברים טפציפיים, אלא על בעיות שהן טטותפות לכל צבור העובדים.

היו"ר ב. אבניאל:

האם יש לכם מוטג, באילו אמצעים אפסר לפתור את כל הבעיה הזו?

סר יהוטע זילברטלג:

לפעמים, טדור עולה בטכומים גדולים; האפטרות לסדור אדם, לצערי, אינן בידינו. בתוך המטגרת התקציבית הפצוטטפת והזעופה, לצערנו, טוטלת עלינו גם הדאגה למטפוז, כך טטבעי הוא טדאגה זו צריכה להיות טוטלת על משרד הבריאות. אין באפטרותנו לטאת גם בטפוז.

מר בר סלע:

באילו בתי-חולים אחת מאשפוזים?

מר יהושע זילברשלג:

במוסדות ממשלתיים. אך ישנם גם מוסדות של "מלבן" ושל הסוכנות.

אנו נחקלים בעוד בטיה קשה, שנמצאת בידי משרד הדתות - בעיית הקבורה. זהו דבר שאין ביכולתנו לשאתו. בענין זה אנו עומדים בפני קיר אדום, ואין באפשרותנו לחפל בזה.

גב' חנה אבידור:

העובדים הסוציאליים אינם מוצאים משענה הכוונה ותכנון בהנהלת השירותים הסוציאליים; בהיעדר משענה כזו לא יוכלו לעמוד בפני לחץ הצרכים. המציאות הדברים בה אנו נמצאים היא, או שדוקרים את העובד או שהוא סוגר את הלשכה.

ביחס לקבורה: עם התמלגה של משרד הדתות, יש להתויד 50% מההוצאות למשרד הדתות. הלו מקרים בתלמה, שמח היה מוטל במשך יומיים, ולא נמצא מי שיחפל בו.

אני עובדת בבית-מזמיל. זהו מקום מיוחד, אשר יש בו כ-500 משפחות, ובממוצע 4,6 נפשות במשפחה. מהם 235 עד 250 איש נמצאים בחיפול הלשכה הסוציאלית. קיימות מאות משפחות אשר מפרנסת העיקרי הנו תולדה-כרוני ריאות, רוח, לב, חשוד, מוגבל בכוסר עבודה. לא נעשית שום פעולה רצינית ליאירת מקורות פרנסה לאנשים אלה. המשפחות נמצאות במצב של מצוקה חמורה קשה ביותר; ילדיהם מופקרים לרעב, עזובה ועבריינות, ומחווים בעיה חברתית חמורה.

במרבית ישובי העולים, קרוב ל-30% ממספר הילדים הרשומים בבתי הספר אינם מבקרים בהם בגלל תנאים סוציאליים, וכן חוסר הלבשה והנעלה. הילדיה מתחילים לשוטט ולהתפרע ולצאת לחיי רחוב עם כל הסכנות הכרוכות בדבר.

משפחה בת 8 נפשות, מקבלת במקרה הטוב ביותר, 30 ל"י לחודש, סכום הכולל גם הוצאות דיור ומים. הילד הגדול שבמשפחה הוא בגיל 13, והקטן בן 5 חדשים; האב - בן 40, חולה שחפת. כל חיטוב שנעשה, הרי לכל הדעות, איננו מספיק סכום זה אפילו לקניית לחם לכל בני המשפחה. סימני חוסר תזונה מובהקים, סכנת מחלות וחוסר התחמרות נורמלית נראים בילדי משפחה כזו. האב נתון בסכנה מתמדת של התלקחות מתודעת של המחלה. בכל השנים יכולנו להבטיח למשפחה כזו הלבשה והנעלה, הקלה בחטלום לגן הילדי; ארוחה חמה בבית הספר, ובשנה האחרונה חל צמצום ניכר בסוגי עזרה אלה.

בקרתי פעם בבית אחד, וראיתי כנצד שני ילדים חזרו מבית-הספר, ובקשו וישו אמם פרוסת לחם; לאחר שגמרו לאכול את פרוסת הלחם, חזרו ובקשו עוד פרוסה; האם אמרה לילדיה אלה: בערב תקבלו פרוסה שניה. ברצוני להדגיש, כי זוהי תוסעה רגילה בבית מזמיל. הילדים חוזרים מבית הספר כשהם רעבים.

בהתאם לכל עקרונות עבודה סוציאלית מקצועית - היינו זריכים במקרה זה למצוא תעסוקה מתאימה לראש המשפחה. כיום, מבחינה ארגונית ותקציבית, לא ניתנת לנו האפשרות הזאת למרות העובדה שבמוסד של דבר עולה כלכלת המשפחה, אישטוזה ועצם התמוררותה למדינה, פי כמה מאשר היה עולה סדורה הקונסטרוקטיבי. סדור ראש המשפחה הזאת וטיקומו, יעלה בסכום של 1500 לירות.

הסוג השני של משפחות הזקוקות ללשכה הסוציאלית הוא, של אנשים שהם למעלה מגיל העבודה, אנשים בגיל 50 ומעלה. הם אינם נקלטים בלשכה העבודה, חסרי קרובים ומשפחות אשר תמוכנה בהם, נזקקים אף הם לעזרתנו ואין לנו סידור קונסטרוקטיבי מתאים עבורם.

זאת ועוד: הילדיה בגיל 14-17 של מעברות ושכונני העולים, הנם מחוסרי כל הדרכה או תעסוקה מתאימה, ולכן הם מופקרים לרחוב. אנו חייבים לחפל במימני-עזובה אלה במרח יתחתו לעבריינות.

סוג אחר שזקוק ללשכתנו הוא, אלמנות וילדים. לדעתנו, אנו חייבים לקלוט את הילדים של האלמנות במעונות, על מנת לאפשר להם ללמוד לעבודה. ישנם מקרים כאלה, שהם מוגרס אח לדה ל-4-5 שעות במשך היום ויוצאת לעבוד.

המצב בבית מזמיל הוא די רציני. יש לנו מרכז רופאים; והרופאים אומרים שמצב הילדים אצלנו הוא למטה מכל בקורת. הילדים הקוקים להזנה אינם מקבלים אכילת ארוחה חמה אחת ליום. מורי בתי הספר מעידים שהילדים באים רעבים ללמוד. מצב בריאותם של ילדים אלה ירוד ביותר. לדעתנו, 85% מהילדים במקום, זקוקים לכתות ארוחה אחת חמה ביום.

העובדת הסוציאלית נתונה במצב של סכנת נפשות ממט. הלשכה, היא המקום אליו בא כל אדם; אם הוא מחוסר עבודה, ואם הוא בעל משפחה של 3 ילדים שקרה לה משהו - גם כן בא אלינו וכו', - כל אחד מהם בא ללשכה ומחפדע, עושה סקנדלים וכו'.

התקציב שלנו הוא מעוט ביותר, ואינני חושב שאנו צריכים לעמוד על כך. ולא זו הביעה החשובה ביותר כרגע, אלא, העיכוב והתגורים של חדשים ושלוחה הורסים את האמון בעובד הסוציאלי בזה שהוא איננו עומד בהחייבויותיו; ובזמן האחרון, רבו המקרים של מגיעה מיסית בעובד, והגענו למצב כזה שעובדים סוציאליים חוששים לבוא ללשכה מחשש לחייהם.

המצב הוא כה פרוץ, כך שבטוב אחד קרה לי שטרפו לי את הלשכה ונטיון לדקרני בסכין. האנשים אינם רעים, אולם אמר לזקוף זאת על חשבון מצבם הקשה בו הם נתונים.

בעיית האספוז: מהמכרות המוקצב לי, אני מוציאה 20% לאספוז. עובדה היא שמחקיב הקטן המיועד לכלכלה מוצא ממנו 20% לאספוז. בעיה זו חייבת למצוא פתרון בהסדר בינמשרדי, בין משרד הסעד לבין משרד הבריאות, כדי למנוע הוצאת סכומים שנועדו למכול במשפחה.

אשר לתזונת חינוכות - איננו מגיעים לזה.

אני מוצאת שכל הבעיות הללו עם התלבטויותיהן, הן הוחמרו במידה ניכרת בשנה זו. אינני יודעת מהי התכנית. העובדים הסוציאליים בשדה רואים את הגורם למצב הנ"ל בחוסר תכנון מקצועי לגבי השירותים הסוציאליים וכן בחוסר תיאום בין השירותים השונים. אני עדיין למגמה הגוברת במינהל השירותים הסוציאליים במדינה של העדפת כוח אדם אדמיניסטרטיבי על סני כוחות מקצועיים. בדוגמה חשמש מחלקת השיקום הסוציאלי שבמשרד הסעד, אשר הנהלתה במועד למסרה בימים האחרונים לידים בלתי מקצועיות ומבלי שהיחה הכרזה על כך. כמו"כ המחלקה לתכנון, השתלמות וקשרי חוץ בעניינים מקצועיים, נמסרה לסנהלת אנשים בלתי מקצועיים.

מחוך חוסר הבנה ואי שחוף הכוחות המקצועיים המכירים את המצב בשירותים, בתכנון העבודה, דוחקים אנשים שהיו במשך שנים מבוני העבודה ומיפדיה. אנו מציינים חוסר הדרכה מקצועית ומשענת של הנהלה מקצועית לעובדים הנתונים ללחץ יומ-יומי.

אני מרגישה, בעיקר בשנה האחרונה, שמסתמן קו בולט של שעבוד העבודה המקצועית לטקול דעתו של הגזבר במרכז ובמחוז, אכילו במסגרת התקציב הזעום לאחר שאוטר ללכה. העבודה הסוציאלית המקצועית קובעת שמנגנון העובדים המקצועיים והאדמיניסטרטיביים עומד לשרות הנצרך. לצערנו, במציאות אני מרגישה את ההיפך מזה. יתכן ולא מוצדק יהיה, באם אומר כי הקרתי ושאלתי בעניין זה, ונאמר לי, שבמשרד הסעד עובדים אדמיניסטרטיביים ולא מקצועיים.

לדעתו, לתקציב הסעד צריך להיות זכות עדיפות כפי שזה קיים לגבי מסכורת עובדי המדינה. אני גח' חושבת, שלקראת שנת התקציב החדשה, צריך להגיע למינימום של תקציב.

גב' מנוחה קרול: במקרה שילד חוזר מבית החולים, לאחר שסבל ממחלת שיחוק, הרי אינני יכולה לשלוח אותו להבראה מטום טאינני יכולה להקציב לו 20 לירות מחוץ לתקציב, וכך הילד נשאר בעל מום לעולם ועד.

כ-1500 איש מקבלי חמיכות אאלנו.

מר ליאו בלומנזון: הנני עובד בלשכה שבמגדל-אסקלון.

יש למעמית, שאנו מקבלים קריאות א.א.א. מבית חולים, בהן ממליצים הרופאים שהילדים המוחזרים הביתה לאחר מחלתם, צריכים להישלח להבראה לפני חזרתם. אולם, בגלל חוסר תקציב, הילדים אינם נשלחים להבראה, וכך כעבור 3 חודשים הם חוזרים לבתי החולים.

גב' מנוחה קרול: ברצוני לציין את המחרטט בעיריית רמלה; מצד אחד ישנה העירייה, ומצד שני - המעבדות. ישנם שני תקציבים: תקציב עולים ותקציב טעד כללי. טעד העולים הוא לא על חשבון משרד הסעד, ולא על חשבון הסעד של העירייה. עד היום לא הוגדר מיהו למעשה האחראי לזה.

העירייה משתתפת בחלק מהתקציב, ומשרד הסעד גם כן משתתף; יוצא איטוא, שכל השאר נשאר בחלל ריק, וקשה לגשר עליו את החמיכה לחוטבים. דבר זה נשאר תלוי מטנה לטנה, ולא הוגדר עד היום הזה, וזה מקשה על העבודה, וזה גם מקשה לעבודה.

אציין דוגמה קטנה: אם המדובר הוא בסדור ילדים, ואם אנו מצליחים לסדר ילד אחד מבין רבים, הרי סדור זה ניתן מטום שהילד נשאר במקום. ישנן מקרים קשים ביותר, ואינני יכולה לתארם, כי הם קשים מאד.

איננו יכולים לסדר את הילד מחומר תקציב לכך, ואכן איננו מסדרים אותו.

הם מוענים טאיננו יכולים לשלח בעד המים הזורמים למעברות, וזה מגיע לאלפי לירות. רבים הם המקרים כגון אלה. דברים אלה דורשים את פתרונם כי זה מתקש בנו.

ש. כפרית: אני חבורה שהדיון על כך יהיה אחרי כן. ולהבהרת המצב ברצוני לשאול:

החברות כאן ציינו שהמצב השנה הוא בכל רע, והן לא עמדו על הסיבות מדוע הוא רע. יתכן ויש צורך להוסיף דברים בענין זה. ברצוני לדעת: האם גם בשנה זו, משרד הסעד מחלק בגדים ונעליים?

(ב) האם החברות יודעות מה גדולה היא המצוקה בקטר להזנת ילדים, אשר רק ילדים מועמים, לפי הצורך, נהנים מההזנה?

ד. נצר: ברצוני להוסיף בקטר להלבטה והנעלה:

גב' אבידור אמרה ש-20% מהילדים אינם מבקרים בבתי-הספר. האם הם אינם מבקרים מסיבת חוסר ההלבטה וההנעלה?

(ב) בקשר לאשפוז: האם בתי החולים המטלטלים דורשים תשלום בעד האשפוז, או שמקבלים אשפוז ללא כל תשלום? ומה הן האפשרויות של ריפוי במקרה סוציאלי? האם הלסכה הסוציאלית מטלסת בעד הריפוי?

(ג) האם אתם מקבלים את כל המקומות הנדרשים במוסדות מטלטלים, או שאתם נזקקים גם למוסדות צבוריים; אם כן באיזו צורה מסתדר התקציב למטרה זו?

(ד) בדבריתכם, עמדתם בטעם אחד על הגדלת התקציב - וכאן ברצוני להדגיש ולומר כי אתם כמעט יותר זהירים מחברי הכנסת. אנו יודעים היטב שהתקציב שישנו הוא עד חודש אפריל, ועתה לקראת הכנת התקציב החדש - במילון מחוזים תובע התקציב הגדלה? ומה ברצוני להוסיף ולומר, כי הפיגור בתקציב קיים בכל המקומות.

(ה) גב' קרול עמדה על בעיית העירייה והמעברות: האם ידוע כיצד התהליך הזה מתנהל? והאם כל המעברות נכנסו למסגרת הרשויות הסוציאליים? מהו הקשר בין העיריות לבין המעברות? (גב' סנוחה קרול: כדוגמת בית-סזמיל עם עיריית ירושלים.)

(ו) בקשר להוצאות הקבורה: ברצוני לטעון יותר פרטים בענין זה.

ב. בצבלסון:

שמענו שקיים חוסר תאום בין הגורמים, כמו הסוכנות, "סלבן" ועוד. ברצוני לדעת,

במה מתבטא חוסר תיאום זה.

*יפה, כלל האמת*

(ב) מהו היחס של "הדסה" לקטרים סוציאליים?

~~דמאספוז?~~

(ג) ברצוני לדעת אם הנשים המטופלות בילדים מועסקות ע"י הרצוני הנשים; אם קיימת תעסוקת נשים, ברצוני לדעת איזה ארגון מעסיק אותן.

(ד) האם אתם רואים אפשרות לסדר תעסוקת נשים? האם אפשר למרגן עם עבודות בית, ואיזה עבודות?

י. יטעיהו:

טר זילברסלג אמר בין היתר, כי הסדורים הקונסטרוקטיביים אינם באפשרות מסדר הסעד. בייתי רוצה שיוסבר הדבר, כדי שנדע בידי מי האחריות; אם לא מסדר הסעד, אז מי?

(ב) בעניני קבורה: האם ידוע לכם שיט או אין הסכם בין מסדר הסעד לבין מסדר הדתות בענין זה? מי צריך לשלם הוצאות קבורה במקרה סוציאלי?

(ג) ברצוני לדעת אם התקציב ללשכות אלה שהוצגו כאן בפנינו ודומתן, האם הוא עובד דרך לשכת הסעד והרשות המקומית? האם העכוב בתקציב נגרם בדרך - שלשכת הסעד לרשות המקומית - או אם העכובים הם במקור?

י. ביצני:

כתוב בעתונות, ואני ראיתי בסו עיני, שב-2-3 חנויות בתל-אביב סוכרים בגדי חורף המיועדים לעולים. ברצוני לדעת, כיצד בגדים אלה הגיעו לשווקים?

היו"ר ג. אבניאל: כשאתם עובד בעבודה כזו, אני מסוכנע שזוהי עבודת קודש, אני מבין זאת.

ברצוני לשאול שאלה אשר לא הייתי שואל  
עובדים אחרים: האם דעתכם איננה נשמעת... במסדר המספד בעניינים  
אלה בצורה הנכונה? כי סוף סוף עבודתכם איננה דומה לעבודות אחרות.  
(ד. נצר: הופעתם כאן מעידה על כך.)

(ב) כידוע, צרכי הסדינה הם טרובים; האם  
אפשר היה לתקן את פני הדברים מבלי להגדיל

בהרבה את המסצעים?

(ג) האם נכון הוא שחלק גדול מהלקויים  
הנם לקויים הדומים ללקויים אדמיניסטרטיביים?

מתי נפגשו עם שר הסעד, ופתי נפגשו עם הסנהל  
הכללי של מסדר הסעד?

מר בר-טלע:

ברצוני לשאול גם את גב' אבידור, שהיא  
העובדת היחידה מטעם מסדר הסעד, באמרה שמורגש שהעובדת משרתת את  
הגזברות ולא ההיפך: במה זה מתבטא?

האם ידוע לכם, כי לגבי בתי-חולים מטלתיים  
נשלח חוזר שאמנם הלשכות בותנות התחייבויות, אך הן אינן מסלמות אף פרוטה?

היו"ר ב. אבניאל:  
אני מציע אסטרות כזו: או שאנו כרגע  
מפסיקים אתכם, ואנו נמצים את שאלותינו  
לישיבה הבאה, מסום שעלינו לקבל מסלחת אחרת, והיא כבר מחכה לנו; או  
אם לא נוה לכם, אזי תענו בקצור נמרץ על שאלותינו.

גב' מנוחה קרול: נשאלתי: מדוע הורע המצב בטנה זו?

המצב הורע מטעם פשוט מאוד: קודם כל,  
קיימת מבטלה בדרך; שנית, ישנו סוג של אנשים שהם קשיטים, או שהם  
מקרי גבול, - אזי סוג זה מנסה את מזלו בלשכות העבודה. בזמן של  
חוסר עבודה, הרי סוג זה של אנשים נפלטים.

(ב) בקשר עם התקציב אשר לא הוגדל  
במשך כל הזמן: במקומות שיש תשלום מסכורת לעובדים, מזל המסכורת  
נכללת בתקציב הפעולה; אם המסכורת עולה בהתאם לאינדקס, הרי  
נשאלת השאלה, אם נשאר משהו בעד בצוע הפעולה.

(ג) בקשר להלבשה והנעלה: לא מנקוב  
במספר מחוזים, מסום שלא עשיתי סטטיסטיקה; אך זאת אציין, כי ילדים  
רבים אינם מבקרים בבתי-ספר, והסיבות הן טובות: יש ילדים שאינם  
מבקרים בבית-ספר, מסום שאינם מתאימים למסגרת הכיתתית, מבחינת רמת  
התרבות, מבחינת ההרכב המשפחתי וכו'. והיא, אם הכיתה איננה בעלת  
אותו ההיקף הדרוש, אזי היא מתבטלת. ויש מספר רב של ילדים שאינם  
מבקרים בבתי-ספר מסיבה פשוטה מאוד - אין להם בעל ובגד. ישנם רבים  
כאלה. בטוח זה, קצרה ידינו מהוסייע. אם כך הוא מצב הדברים, מהי  
התועלת שבחוק הינוך חובה הינם?

אין חלוקת בגדים. לנו אין מחסן; ואף  
אם היה לנו, כי אז לא היה לנו מאוסה. פעם הצלחתי, והייתי מאוסרת  
שהצלחתי לסדר את הילדים במקומות, אולם שלחתי אותם ללא בגדים.

כשאני באה לסעד, אזי אין לי לסלם  
במזומנים, מסום שזוהי רשות אחרת לגמרי.

(ד) בקשר להזנה: עד כמה שידוע לי, ההזנה במקום בו אני עובדת; ההזנה איננה פועלת. אציין רק את הסיבות:

אם מפעל ההזנה היה במסגרת משרד הסעד, הרי עם כל הליקויים שהיו במפעל זה אנו בכל זאת קיימנו את ההזנה. הילדים קבלו אוכל. מראשית הטנה קבלנו הודעה, שהלסכה איננה מסתמכת במפעל ההזנה. ואם אני סומעת שבקרוב תיפתח ההזנה אצלנו, הרי אני בטוחה בכך שהילדים לא יקבלו ולא כלום, והסיבה בעוזה בכך שהורי הילדים יצטרכו לשלם 1,700 ל"י בעד אגוזי הזנתם, וטי סיעמוד בתשלום זה, הרי יהיו אלה אותם הילדים שיש להם בלאו הכי אוכל בביתם; וכל אותם הילדים שזקוקים להזנה יישארו בחוץ.

(ה) בקשר לאספוז במוסדות מסלתיים וציבוריים: אנו שולחים בעיקר את האנשים למוסדות מסלתיים. אם קורה מקרה שאין סיפול סתמים באותו מוסד מסלתי אליו אנו שולחים, אזי אנו שולחים לבית חולים ציבורי; וכאן אני בתקלת בקטיים כי אני צריכה לשלם בטומונים. העיריות אינן מאמינות יותר.

פעם קרה לי מקרה כזה, שנאלצתי לשלוח ילד למחלקה החירורגית שבבילינסון. כידוע, בית-חולים ביילינסון הוא עבור חברי ההסתדרות בלבד. אם כן הצלחתי סוף סוף לסדרו לאחר שהתקדמתי והסתדלתי אצל כל מיני גורמים, אני סוכרחה לציין מה הם אטרו: זאת לא עיריית רמלה, - זאת טנוחה. והסכימו לקבל את הילד לאחר שהסתדלתי באופן אישי.

ב"הדסה", הסתחשבת בהטלצותינו, עולה 4 לירות ליום; במית-חולים עירוני בחיפה עולה לנו 8,5 לירות ליום.

(ו) בקשר לפגורים בתקציב: עד כמה שידוע לי, יש גם תופעות אחרות - העירייה במידה שהיא מסתמכת, אזי היא טסלפת בעיקר בראשון לכל חודש; מה שלא כן הסעד - הסעד ספגו באופן קשה, והסתתפותו היא אפסית. (אני יודעת מה שנעשה בעירייה שלי). הסתתפות העירייה מדי חודש בחודש היא 1000 ל"י, ואת הסכום הזה אני מקבלת בתחילת החודש.

העירייה מסתמכת באלף לירות לתושבים, ואילו משרד הסעד מסתמך ב-1,400 ל"י, כולל פעוטים. במעברות, כל התקציב הוא על חשבון משרד הסעד. אולם חלו בו שינויים כיוון שהוקמה מעבדה חדשה, או שהועברו אחרים וכו'. התקציב כפי שהובטח לנו, החל מחודש דצמבר, הוא 3,400 לירות. אציין רק זאת: בעד חודש דצמבר קבלנו 1,600 ל"י בלבד. זהו שליש סכלל התקציב.

התקציב בכללו הוא 5,500 לירות, כולל את הפנגנון. אך סכום זה איננו מקבלת.

(ז) בקשר לרשויות המקומיות והמעברות: איננו עובדת טרכזית, אלא אני עובדת מקומית, ואני יודעת שיטנו מעברות אשר הן בכללות חסא במסגרת של רשויות טוניציפליות עם כל הזכויות; והרשות הטוניציפלית סתעלפת מקיומן. יש גם מעברות שהן אינן בכללות במסגרת טוניציפלית, ולהן טוב, טטום סכולם דואגים להן.

גב' טרים ביתן:  
ברצוני להוסיף פרט אחד שהוא טטווע. כשהמדובר הוא בחכוכים בין המוסדות, אזי התושבים הם קרבן. "יד הפעביר", למשל, שעל-יד תל-אביב, נפסן זמן רב טו"ט טיגע ומטווע, ללא תוצאות, בין עיריית תל-אביב ומשרד הסעד. משרד הסעד טוען שזה צריך לעבור לטיפול טוניציפלי, ואילו עיריית תל-אביב טוענת שזה בטיפולו של משרד הסעד. התושבים טם יושבים ללא טיפול ואין טי שידאג להם. אין זה פרט אחד, אפטר להביא דוגמאות רבות סכל המקומות.

גב' חנה אבידורו

מינוי רוצה לגעת בבעיית האספוז, אך רק זאת מציינן שאני מסלמת 4.500 ל"י

לאספוז.

בקטר לחוסר תיאום: קיים חוסר תיאום לא רק בין "סלבן", הטסטלה והסוכנות, אלא, שישנם גם ארגונים וגורמים ציבוריים שאפשר היה להיעזר על-ידם אם היה משרד הסעד מתאם זאת,

בקטר לתעסוקה לנשים בבית מוטייל: זוהי נקודה שפציינת את חוסר התיאום.

בקטר להלבטה והנעלה: בסנה שעברה קבלנו הלבטה והנעלה גם ממשרד הסעד וגם מהמחסן הפרטי, והשנה - לא קבלנו מאומה. בעלים, אף זוג אחד לא קבלנו.

כאשר דברתי על עובדים סוציאליים, הדי התכוונתי אך ורק לעובדים שבמשרד הסעד. אם מחלקה סקצועית במסדת, אזי היא צריכה להיטטר לידיים באסנות, סקצועיות; זוהי מחלקת שיקום, והיא צריכה לחלוש על כל יתר הלשכות, ובראשה צריך לעמוד איש סקצועי. לדעתי, הבטוח הלאומי, ומפעל השיקום, יהיה אחד מעמודי התווך של משרד הסעד.

בקטר להגדלת התקציב: בסנה שעברה יטבנו עם חברים ועבדנו את התקציב בהתאם לסל המזונות, והצטרפנו אותו לטיביטום של הצרכים. לדעתי, זהו קנה המידה של הגדלת התקציב.

גב' טרים ביתון

ברצוני להוסיף בקצור נסרף לשאלותיו של טר בר סלע: הופעתנו כמין מיננה לסם קטרוג על משרד הסעד. טר בר סלע יודע יפה, סזה זמן רב, זה חודשים רבים, שציבור העובדים הסוציאלי נושא במדיניות הסקצועית הסוציאליט שאיננה לפי רוחו; וטר בר סלע יודע יפה מטר, שמדיניות סקצועית זו, הנה פסגה, ופונקציות חיוניות סוצאות ומועברות לידיים בלתי-סקצועיות. אנו תבענו את עלבון הסקצוע.

ברצוני להדגיש, שציבור העובדים הסוציאלי הנו ציבור סטוטמע ביותר, והוא סלמ את תפקידו על אף הקשיים.

הופענו פעמיים במשרד הסעד בקטר למדיניות הסעד; היה זה לפני 4-5 חודשים שהופענו עם ודרשנו שתליקבע הדרך של מדיניות הסעד, ואכן הובטח לנו שיעטה נסיון של ביצוע הדברים כפי שאנו דרשנו. יותר לא נפגשנו עם משרד הסעד.

באנו לעזרת העובדים הסוציאליים אשר בקשו את התערבותנו, מאחר שראו כי הם אינם מסוגלים לסלמ את תפקידם לאור הצרכים שהלכו וגדלו.

הי"ר ב. אבניאל:

אנו מאד מרוצים שסמענו אתכם, ואנו לסדנו משהו מסקירותיכם. נברר זאת עם משרד הסעד, ויתכן כי נצטרך להיפגש עוד פעם.

אנו מודה לכם.

קבלת משלוח העוררים

(משלוח בת 3 אנשים: גנרלה יצחק, בצון עזרא, הלבי רוד).

היו"ר ב. אבניאל:

אתם נמצאים בוועדת השירותים הפיננסיים של הכנסת. אתם זוכרים שלאחר ששמענו אתכם, הבטחנו לכם שנטפל בעניינכם, ובטרנו כי מה שנצליח לעשות עבורכם - נודיעכם כעבור 6 שבועות.

אבקש את גב' כצנלסון, אשר טיפלה יחד עם סר ניצני בעניינכם, למסור לכם מה הספקנו לעשות עד כה.

ב. כצנלסון:

בפגישה האחרונה אתכם, הבטחנו לכם כי במסך 6 שבועות נעשה כל מה שנוכל בכדי לעזור לכם. אם כן, פעלנו בכל השטחים - לא אוכל לומר לכם שהצלחנו בכל, אבל הבאנו תוצאות לטובתכם.

הבטחנו לנו לבטל את שיטת הפיכרזים. קודם כל יתחשבו בהצעותיכם וישתדלו לקבל אותן. זה יתן אפשרות להעסיק הרבה יותר אנשים במקצועות הקליעה והמברשות. פנינו ל"מלבן", וקבלנו הבטחה שעד כמה שיקבלו מכם - ימכרו את תוצרתכם. כן פנינו למשרד הסעד, והם הבטיחו לסדר 7 בנות מהמעברות בבית החלוצות שבנתניה, ו-12 איש בפרדס-חנה. ישנם סיכויים לסדר עוד מספר עוררים, אולם עדיין לא גמרנו את עבודתנו.

זוהי, לפי שעה, הקלה בשבילכם. אם נטרנו 6 שבועות, הרי אין זאת מותרת לגמרנו בזה את סיפולנו. אנו נמשיך להתעניין בכם. אך לפי שעה תבוא הקלה זו ותהיינה תוצאות טובות לפנייתכם אלינו.

היו"ר ב. אבניאל:

חוק המברשות בא אלינו וטנו בדון בכך. אינני יודע אם הועדה תקבל בצורה זו או אחרת, על כל פנים עבודות מסוימות תהיינה שמורות רק לעוררים.

הזמנו אתכם להסמיע בפניכם כפי שהבטחנו לכם.

סר בצון עזרא:

רבותי, את אותן ההבטחות ששמענו מפיכם, שמענו לפני שנתיים. האם זה נקרא סדר? זה איננו סדר תמיד. יש לי מספר מכתבים מגב' סאירוביץ, בהם היא מבטיחה לפתוח את המפעל, ועד היום אין כל תוצאות.

אתם בודאי הבינותם את כל הסגב בו אנו נתונים; אנו טובטלים ויש לפתור עבודה עבורנו.

"מלבן" הבטיח לנו לפני שנתיים את אותן ההבטחות שהבטיח לכם.

היו"ר ב. אבניאל:

אתה תשמע מפיל חדרת הכנסת כצנלסון ומפיל המנהל הכללי של משרד הסעד, שאין זה טוב הבטחות.

ב. כצנלסון:

בנוגע לצעירות שיסודרו בבית החלוצות: אנחנו בסדר אותן עד ה-1 בינואר - אין זו הבטחה. זה בכון גם, שאין זה סדר תמיד.

מר בר-טלע:

כמי שהבטחנו לכם - כן אנו מקיימים.  
אנו מעבירים לבית החלוצות 12 בנות, 7 מהן  
מהמעברות. אין אנו מעבירים אותן למוסד סגור בו הן יחיו מסך כל ימי  
חיייהן. הן תהיינה עם, תלמדנה סקצוע במסך תקופה של שנה בערך. לאחר  
שנמצא שהן יודעות את הסקצוע - הן תעזובנה את המוסד ותשובנה לבתי-  
הוריהן.

אינני יודע מיום מה מנהלים תעסולה בין הבנות  
שהן לא מצאנה, וכי אנו נחזיק אותן במסך תקופה יותר ארוכה. איננו רוצים  
לרכז את העוררים בקבוצות, אלא אנו מעוניינים לפזרם ככל האפשר בין  
עוררים ובין פקחים, וביניהם ימצאו את פרנסתם.

המוסד שבנתביה איננו רוצה ואף איננו מסכים  
לקבל אותן למסך תקופה יותר ארוכה משנה אחת. אם הן מסכימות ברצון  
טוב להישאר מסך תקופה זו - בבקשה. אנו טייעצים לכם להגיד להן את  
ובפירוט לוטר להן, כי אין זה מוסד סגור.

ביחס לגברים בפרדס-חנה: מה ש"טלבן" הבטיח  
ולא קיים, הרי עשה מה שעשה לא מתוך רצון רע. אלא מפני שלא היה להם  
למי לשווק את התוצרת שלכם. הוא לא יכול היה להוסיף עוד מפעלים.

עתה, הכנסת עומדת בפני קבלת חוק - חוק  
המברשות, וניתנה הוראה לקנות את תוצרתכם לפני קבלת החוק.

מדובר על מפעל שני: הם יאפשרו את הקמת  
מפעל לסוודרים, והוא יקלוט 12 עוררים; זה יכול לקחת בערך חודש  
ימים עד אשר יוקם מפעל זה. אולי חודש-חודשיים, כי המכונות הן  
סיוחדות הטובנות סחו"ל.

ב. כצנבלסון:

אנו רוצים להסתדל ללמד אותם סקצוע, וזה  
יתן אפשרות למכירת ולהפצת התוצרת שלכם.  
בזה תהיו חופשיים ועצמאיים. זה חשוב מאד.

היו"ר ב. אבניאל:

תוך זמן קצר תראו תוצאות טעסיות. אם לא  
תהיינה תוצאות טובות - נהיה תמיד סוכנים  
לקבל אתכם טוב.

מר בר-טלע:

עומדים לקיים בעוד 3 חודשים קורס לטלפוניסטים.  
לאחר שהם יסיימו את הקורס נערוך שוב בדיקות  
ונערוך עוד קורס כזה.

היו"ר ב. אבניאל:

אנו עושים את המכסימום האפשרי. אתם  
סובים בטך הכל 70-80 מילס התובעים סדור.  
הרי תוך 3 חודשים ייקלטו כ-40 מילס, וזה היטב רב.

י. ניצני:

במסד הסעד גיררנו את שמותיכם, לפי  
הרשימה שמסרתם בזמנו, והתברר שקרוב לשליש  
מכם מסרד הסעד איננו מכיר אותם בכלל; אינם מופיעים שם; יתכן  
והם מופיעים ב"טלבן".

המדינה חייבת לספל בכל 120 העוררים בהתאם  
לרשימה שאתם הגשמתם, ולא רק ב-27. אם יש ככר לחם, אז צריך לחלק  
אותה בין יתר האנשים.

היו"ר ב. אבניאל:

אנו עושים מאמצים רבים, ועוד נעשה שתהיינה  
תוצאות טובות. אבל בטוח שתהיו טבעי רצון  
סתוצאות אלה.

היו"ר ב. אבניאל:

חברי אלטמן חזר, ואני ספסער לעזוב אתכם.  
היה לי נעים מאד לעבוד אתכם.

ד. נצר:

אביע את דעת כל החברים: היה גם לנו  
נעים לעבוד אתך.

הייתי רוצה לומר אבניאל יגמור את העניינים

בהם התחלנו.

בקשר לוועדת הטענה לענייני מוסדות הילדים  
במעברות ושיכונני עולים, הרי מה שהסגנון זה הוצא לפועל. במקום התביעה  
על החזרת 1200 ילדים, הצלחנו להחזיר 600 ילדים למוסדות ולגני-ילדים  
עד גמר שנת הלימודים. משרד האוצר והסעד התחייבו להחזיר את החובות  
לארגוני הנשים. אני מבקשת שנכתוב בענין זה לארגון העובדים הסוציאליים.

ה ו ח ל ט

לשלוח מכתב למועצת הפועלות במסדר לעיל.

היו"ר ב. אבניאל:

בהזדמנות זו, ברצוני למסור כי הגב' פרייער  
ענתה במכתב מלא תרעומת, והיא שאלה אם נכון  
הוא - כפי שאני כותב - שוועדת כנסת לא יכולה לטפל במקרה אחד. אם כן  
היא שואלת, אל מי עליה לפנות.

ה ו ח ל ט

לענות לגב' פרייער במכתב ולהפנותה למסדר  
הסעד.

ז. טברסקי:

נכנסנו לבעיות שונות, ומוטב היה לגמור את  
הדברים. ברצוני לשאול את ד"ר אבניאל אם  
הוא יכול להמשיך אתנו את הדברים בהם התחלנו יחד אתו - זוהי משאלת  
האישית.

היו"ר ב. אבניאל:

לא צריך להגזים בענין זה. מר אלטמן  
איננו אדם חדש. למעשה, את כל הדברים  
העומדים ותלויים הבאנו עד לנקודה כמעט של סיום. חוק המברשות -  
זהו דבר חדש; סקירה על הבעיות הסוציאליות - גם כן דבר חדש.  
אותה ועדה אשר צריכה לבדוק את תקציב - היכן לצמצם, ולהביא את  
הלחץ הדרוש על הגורמים רכ" - גם כן דבר חדש.

לצערי, אינני יכול לקבל את הצעתה של חברת  
הכנסת טברסקי שנתמכה ע"י האחרים. אני מוכן להשתתף בכמה ישיבות  
ביחד עם מר אלטמן.

סדר-היום של הישיבה הבאה יהיה: המס

הדיון בענין מסדר הסעד.